

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápary, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
— Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hirek. —

Minisztertanács.

Budapest, szept. 14. Ma délután 3 órakor minisztertanács volt a miniszterelnöki palotában, amelyen a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanácsban *Wekerle* Sándor miniszterelnök jelentést tett ama tárgyalások eredményéről, amelyeket a múlt vasárnap *Beck* báró osztrák miniszterelnökkel folytatott. Majd a kiegyezési tárgyalások további menetére nézve folyt élénk eszmecsere és megállapították a legsürgősebb teendőket. Ezután megkezdték az 1907. évi költségvetés tárgyalását és végül az általános politikai helyzettel toglalkoztak.

Andrássy Gyula beszámolója.

Budapest, szept. 14. *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter kedden tartja meg Kassán a beszámolóját, amelyet politikai körökben nagy érdeklődéssel várnak. Hir szerint *Andrássy* a politikai helyzetet ismertetvén, rá fog mutatni arra, hogy a kormány mit óhajt elérni a kiegyezési tárgyalások során.

A fumei kormányzó hazajön.

Budapest, szept. 14. *Nákó* Sándor gróf fumei kormányzó ma délután hosszasan tanácskozott *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel és az esti gyorsvonattal visszautazott Fiuméba.

Kilépés a függetlenségi pártból.

Budapest, szept. 14. *Lengyel* Zoltán országgyűlési képviselő ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy meggyőződése nem egyezvén meg a függetlenségi párt elveivel, a legközelebbi alkalmat fel fogja használni, hogy kilépjen a párt kötelékéből.

Megtámadott mandátum.

Budapest, szept. 14. A Marosvásárhelyen megválasztott *Fényes* Soma dr. mandátumát ma petícióval támadták meg.

Az építőipar válsága.

Budapest, szept. 14. Az építőmesterek ma tartották a fővárosban rendkívüli közgyűlésüket, amelyen 400 ipartestületi tag közül mintegy háromezren vettek részt. A gyűlésen heves vita után abban állapodtak meg, hogy *nem zárják ki a munkásokat*, hanem minden mester külön-külön felmond munkásainak és csak bizonyos feltételek mellett akarnak szerződést kötni

a munkásokkal. A munkások telfogása szerint azonban az egyhangú felmondás egyenlő a krimsauval és a munkások valószínűleg sztrájkjal fognak felelni az építőmesterek mai határozatára. A gyűlést *Jakabfy* Ferencz ipartestületi elnök nyitotta meg és előljáróban hangsúlyozta, hogy az építőipar mai helyzete tarthatatlan, mert a munkások provokáló magatartása állandó bizonytalanságot okoz, úgy hogy építkezési szerződést alig köthetnek. Elérkezett már az ideje, hogy az építőmesterek radikális intézkedésekkel teremtsenek rendet.

A kubai fölkelés.

Havanna, szept. 14. A lázadás egyre terjed. A fölkelők, hogy az Egyesült-Államok beavatkozását provokálják, több épületet felgyújtottak és elpusztították a két legnagyobb amerikai cukorültetvényt. Mindenütt véres harcok folynak. A helyzet rendkívül válságos. A főváros megtámadását minden pillanatban várják.

Politikai üldözés a törvényes kormány alatt.

A fumei tanügyi állapotok.

E czimen *Tas* Ferencz, eddigi fumei polgári iskolai tanár egy feltűnést keltő röpiratot tesz közzé, melyben erős támadások foglaltatnak *Donáth* Imre miniszteri osztálytanácsos, a kormányzás tanügyi előadója és *Békei* Ignác polgári iskolai igazgató ellen. A *Donáth* osztálytanácsos ellen felhozottakkal nem foglalkozunk, mivel az ő személyét ezek a támadások nem érinthetik és mivel *Donáth*nak a fumei tanügy fejlesztése körül határozott és elismert érdemei vannak. A röpirat egyéb részeitől kivonatosan közöljük a következőket:

Egy szép napon arról értesültem, hogy a fumei áll. polgári iskolától a *mezőberényi* polgári iskolához helyeztek át. Miért? Biz' azt nem tudom; amit tudok, azt elmondom itt.

A tisztelt közönség bizonyára halotta már a fumei kormányzói bevonulások, bankettek stb. híret. . . . A kormányzás ezekre, valamint az ünnepélyes misékre, urnapi körmenetekre meghívja az állami tisztviselőket is. Ez régi szokás, udvariasság. Az ukáz, nem törődve a tisztviselők anyagi helyzetével, meghagyja, hogy milyen ruhában kell megjelenni: egyszerű frakkban, máskor redingotban, egyszerű fehér, máskor fekete és harmadszor színes nyakkendővel. Nem tudom, hogy ki csinálja ott a divatot, annyi bizonyos, hogy kissé furcsa. A tisztviselők nagy része nem megy el, különösen azok, kik nem kapnak ruhát kölcsönbe; hiszen törvény, vagy rendelet nem kötelezi őket arra.

Nos, az én bűnöm az, hogy *Nákó Sándor* nyolcz évvel ezelőtt nem vártam az állomáson,

mikor bevonult. Ne tessék hinni, hogy *Nákó* gróf ellensége vagyok; nem szolgáltatott rá okot és ha úgy is volna, bizony keveset ártana *Nákó* kormányzónak. Hogy miért nem mentem elébe, az olyan dolog, mit nem illő tőlem megkérdezni és utóvégre nem is vagyok köteles rá feleletet adni. Ez privát ügy. Nehézre esett, hogy sok ember, kik annak idején *Szapary* darabont-kormányzónak dicshimnuszokat zengettek, ugyanazt tették *Nákó*val. Örömet és ragaszkodásomat azonban úgy tejeztem ki az új kormányzóval szemben, hogy a testülettel együtt én is tisztelegtem nála.

Az én erkölcsi függetlenségem, szabad gondolkodásom már régóta szálla néhány felbvalóm szemében.

Báró Roszner kormányzó alatt én voltam az egyetlen az állami polgári iskolánál, ki nem szavazott a kormány jelöltjére, daczára annak, hogy már akkor fenyegettek áthelyezéssel. Azok közé tartozom, kik Fiumében az első függetlenségi képviselőjelöltet felleptették. De az előbbi kormányok mégis nagylelkűek voltak és megbocsátották ezt nekem. Most azonban igazgatóm valahára elérkezettnek látta az időt, hogy feltűnés nélkül, a törvényes kormány leple alatt orvítamadással véget vessen engedelmességemnek. *Áthelyeztek Mezőberénybe.* Ez nyolcz évi szolgálatom jutalma. Ösztöndíjjal kiküldöttek Olaszországba, munkásságom alapján meghívtak a fumei áll. polgári iskolához, nyolcz év alatt működésem ellen megjegyzést nem tettek, kollegáimmal mindig a legjobb viszonyban éltem, iskolában és társadalomban a béke és a magyar állameszme szolgálatában álltam mindig. És mikor büszkén állíthattam, hogy Fiumében egy ellenségem sincs: áthelyeztek azért, mert nem üzők személyi kultuszt.

Ez az én rövid tragédiám. De a türelemnek is van határa.

Azután így emlékezik meg *Tas Békei* Ignác igazgatóról, áthelyeztetésének okozójáról;

Békei Ignác polgári iskolai és kereskedelmi tanoncziskolai igazgató, áll. iskolai házgondnok, tengerészeti akadémiai óraadó tanár, leendő polg. iskolai szakfelügyelő, meg kereskedelmi iskolai igazgató. Mint tanár arról volt híres, hogy nagyon sokat kellett őt helyettesíteni. Nyomat az osztálykönyvekben megtaláljuk. Kartársai még ma sem tudják, hogy vajjon törvényes uton és mi czímen kapott szabadságot akkor, mikor a kereskedelmi iskolai szakképesítés megszerzése végett hosszas ideig távol volt. Nála a cél szentesíti az eszközt. Alattvalói hűséggel követte kocsin a darabont-kormányzót. Ezzel két célt ért el: először kimutatta engedelmességét, másodsor potyán kocsikázhatott. Csodálom, hogy *Nákó*t nem követte, vagy talán akkor a kocsi küllömb embereknek voltak rezerválva? Vagy talán felhagyott a politizálással? No ez volna a leghelyesebb. De akkor mást se kényszerítsen arra! Ő nem keresztény ember létére egy miséről vagy urnapi körmenetről sem hiányzik és ott hiven teljesíti a szertartásokat, mert az olyan dolog, mi nem árt, de használhat. Ami az iskolát illeti, ott már tartózkodóbb. Mig más direktoroknak (*Fest*, *Riegler*, *Kárpáti* stb.) több irodai teendőjük és több heti órájuk van, addig ő csak heti 6 órát tanít (ha mind betartja). A helyettesítéseket ő csak hírből ismeri. Még akkor sem harap bele, ha nyolcz tanerő közül kettő hiányzik. Ilyenkor is nyugodtan az iro-

dájába húzódik. Hiszen elég a tanításból hat óra, az elődje csak négyet tanított. És ha akar többet tanítani, tanít ott, hol külön fizetik, pl. a kereskedelmi tanoncziskolában és a tengerészeti akadémiában. Igen gyakran érzi magát rosszul, természetes, hogy rosszullete csak periodikus és még ugyanaz nap megtarthatja külön óráit. A helyettesítések nagy részét feltünteti a helyettesítési napló; kár, hogy nincs valamennyi írásban megőrkítve. Ő ajándékkal jutalmazza segítőtársait és erélyesen elbánik az önértékesekkel. Hat év óta a tanári értekezletnek nem választott, hanem megbízott jegyzője van, ki ezen bizalom mellett azt az előnyt is élvezzi, hogy nem osztályfőnök és egygyel kevesebb a heti óráinak száma. Eddig csak egy ember élvezte ezt. Ezzel nem akarom az illetőt bántani, mert nem szolgáltatott reá okot, ő teljesíti a reá rótt kötelességet. A testület már megpróbálta ezt a visszas állapítást megszüntetni, de az nem sikerült. Az osztályok látogatása szintén terhére van. A nálam tett látogatás, ha a nyolcz évet összegezzük, nem tesz ki egy órát. Ez az ő működése, melyért neki az államtól ingyen lakás és körülbelül évi 6000 korona jár. Ő, mint mind. tudó és mindenható, megjövendölte az én áthelyeztetésemet már akkor, mikor tapintatlan módon kérdőre vont, hogy miért nem voltam az állomáson. Nagylelkűségét akkor mutatta ki, mikor kétszer felajánlotta nekem a bünbocsánatot, hogyha penitencziát tartok és megígérem, hogy mindig engedelmese leszek. Azt nem tehettem, mert nem érzem magam vétkesnek és az ilyen szolgáltságot lelkiismeretem nem tudja elviselni.

Cselszövésnök estem áldozatul. Elküldték nekem a selyemzsinórt.

Nem tétélezhető fel, hogy ideálisan gondolkodó miniszterünknek, gr. Apponyi Albertnek és Nákó kormányzóknak ilyenekről tudomásuk volna. A magamfajta páriának a hangja nem hallatszik fel odáig. Egy kérvényt már benyújtottam ebben az ügyben, de a jó Isten tudja, hogy hol van az. Lehet, hogy az is csak négy hónap múlva hagyja el a kormányzóságot, mint már egy ízben megtörtént velem.

A nagyméltóságú miniszter urhoz fordulok közvetlenül ily módon, hogy ügyem vizsgálat alá vételessék. En igazságot keresek, azt pedig csak akkor lehet megtalálni, ha mind a két félt kihallgatják. Tanuskodjanak kedves kartársaim, vagy akár az egész fiumei tanárszemélyzet és akkor ítéljenek felettem.

Kérem Nagyméltóságodtól visszahelyezésemet oda, ahonnan jogtalanul eltettek, mert így nagy anyagi és erkölcsi veszteségnek vagyok kitéve. Remélem, hogy Nagyméltóságod, mint a tisztviselők függetlenségének főharczósa, kérésemet teljesíteni fogja.

Tas Ferencz,
áll. polg. isk. tanár.

Előfizetési felhívás.

„A Tengerpart“, Fiume egyetlen reggeli magyar napilapja, az ünnep- és vasárnapokat követő napok kivételével naponként reggel hat órákor jelenik meg.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Égész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

A fiumei állami- és magántisztviselőket abban a kedvezményben részesítjük, hogy a lapot évi 14 korona 40 fillérért, tehát havi előfizetéssel 1 korona 20 fillérért kapják názhoz hordva.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz „A Tengerpart“ kiadóvatala
Fiume, Riva Szápáry, Adria-palota.

Fiume, aug. 29.

**A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.**

KÜLÖNFÉLE.

Statisztikai kirendeltség Fiumében.

A kereskedelemügyi miniszternek ez évi szeptember hó 6-án 676/eln. sz. a. kelt elhatározása alapján a m. kir. tengerészeti hatóság statisztikai alosztályát megszüntették és helyette bővített munkakörrel és 8 tagból álló személyzettel a m. kir. központi statisztikai hivatalnak egy kirendeltséget állítottak fel Fiumében. Ez a kirendeltség fogja ezentúl a fiumei kikötő áru- és hajóforgalmára s a fiumei vasutállomás forgalmára vonatkozó összes statisztikai adatok gyűjtését és ellenőrzését végezni s ugyancsak ez a kirendeltség gyűjti és ellenőrzi a megállapított módzatok mellett a külkereskedelmi statisztika céljaira szükséges áruviláglatokat is. Az adatok feldolgozása részben Fiumében, tulnyomólag pedig Budapesten a m. kir. központi statisztikai hivatalban történik, mely hivatal a feldolgozott adatokat „A magyar korona országai külkereskedelmi forgalmának havi eredményei“ című közleményében hozza nyilvánosságra.

Azonkívül a m. kir. központi statisztikai hivatal a kereskedelmi miniszter rendeletéhez képest ezentúl évenként egy terjedelmes közleményt is fog kiadni, mely *árunemek, országok és kikötők szerint teljes részletességgel, s több évre visszamenő táblázatokban fogja tartalmazni a fiumei áru- és hajóforgalom összes adatait, s a főbb eredményeket magyarázó szöveggel is kíséri.*

Ily közlemény már az 1906. évről is fog megjelenni az 1907. év elején.

A fiumei kirendeltség vezetőjévé a m. kir. központi statisztikai hivatal Borbély Kálmán dr. miniszteri fogalmazót rendelte ki, helyetteséül pedig Váradi Frigyes statisztikai főtisztet.

A statisztikai kirendeltség a *Via Adria 1. sz.* alatt részére bérelt helyiségben (ahol előbb a járásbíróság volt) *e hó 15-én kezd meg működését.* Az érdekeltek statisztikai ügyekben a megszünt statisztikai alosztály helyett ezentúl a nevezett kirendeltséghez forduljanak.

— **Uj hadihajók.** Egy bécsi lap közlése szerint az osztrák-magyar tengerészet most *tizenegy hajót* épített, még pedig egy 10.000 tonnás csatahajót, 4 négyszáz tonnás torpedózuzót, 5 kétszáz tonnás torpedónaszádot és egy kisebb czirkálót. A csatahajó és egy torpedózuzó már vizen is van, a többi új hajón még a gyárakban dolgoznak. A csatahajón teljesen felszerelt pékműhely van, úgy hogy naponta friss kenyeret kap a legénység.

— **Olasz interpelláció a fiumei zavargás miatt.** Rómából jelentik, hogy *Barzilai* képviselő kedden interpellációt nyújtott be a külügyminiszterhez az olasz vizeken (?) tartott osztrák-magyar haditengerészeti gyakorlatok, továbbá az olaszok ellen intézett horvát támadások és merényletek tárgyában, amelyekkel szemben az interpelláló a nemzetközi jog és a nemzetközi béke érdekében energikus eljárást sürget.

— **Magyar ifjak Dalmáciában.** A Magyar Turista-Egyesület egyetemi osztálya Panjan Ernő vezetésével jól sikerült tanulmányi kirándulást rendezett a dalmátpart vidékre. Az ifjak Fiuméből indultak és Zára, Sebenico, Trau érintése után Spalato és Ragusa monumentális nevezetességeit tanulmányozták hosszabb ideig. Megnézték azonkívül Salona, a félmillió lakosságú római város romjait, az Ombla-forrást, Lacroma szigetét, végül pedig a

cattarói öböltekintették meg. Spalatóban és Raguzában az egyetemi turista-egyesület nevében Karafiáth Jenő dr. tb. elnök és Speidl Zoltán dr. főtitkár üdvözölték a város magyar érzelmű podesztáit, Trumbics Antét és az ősz Cingria Perot, kik kiváló egyéniségük és magyar-horvát barátságban alapuló politikájuk révén minden magyar szimpatiajára méltók. A dalmát rivierától Gravosában bucsuztak el a turisták és a vadregényes Narenta-völgyön keresztül a gyönyörű fekvésű Ildzse érintésével Szerajevón át érkeztek vissza Magyarországra.

— **Diplomás kisasszony.** Ormai Aranka fiumei illetőségű fiatal urileány a napokban tette le a budapesti egyetemen a gyógyszerészeti tanfolyamból a vizsgát.

— **Órarend a városi iskolákban.** Október 1-től kezdve a tanórák a városi iskolákban délután 3 óra helyett 2 órákor s november 1-től kezdve az elemi iskolák első osztályában reggel 8 óra helyett 9 órákor kezdődnek.

— **Meghaltak a tengeren.** A „Szent László“ nevű Adria-gőzösön augusztus 26-áról 27-ére virradó éjjel Korzika szigete közelében meghalt *D'Urso* Antónia 13 hónapos maranói illetőségű kisleány, aki szülei utban volt Marseille felé. A halálesetet *Hadie* dr. állapította meg, aki szintén a hajón utazott. A kisleány holttestét Marseilleben temették el. — Az itteni révkapitánysághoz értesítés érkezett, hogy a „Pannonia“ Cunard-gőzösön meghalt *Majoros* István 3 éves nádasdi illetőségű fiú, aki anyjával együtt utban volt Észak-Amerikában élő atyjához. A fiúcska holttestét az Atlanti-oczeánba temették.

— **Kirándulás a Brioni szigetekre.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság e hó 17-én hétfőn a „Tátra“ gőzössel rendkívüli kirándulást rendez a Póla melletti szigetekre. A szigetek érdekelt látóvalót nyújtanak a nagy kiterjedésű gazdaságok esa mintaszerűen megművelt kertek. A hajó Fiuméből reggel 7 és fél órákor indul. Abbáziában is kiköt, ahonnan 8 és fél órákor indul tovább Lovranába és innen 8 óra 45 perczkor folytatja útját. A „Tátra“ délután 4 órákor indul vissza a Brioni szigetekről és este 9 óra tájban érkezik meg Fiuméba. Menetár személyenként 10 korona. Étkezni is lehet a hajón.

— **Árverés az állomáson.** E hó 18-án d. e. 9 órákor a 34. sz. vasuti raktárban nyilvános árverés útján a következő tárgyak kerülnek eladásra: 1 láda ruha 24 kg., 1—1 bőrdőruha 78, 47 és 23 kg. súlyban, 1 köteg ruha 9 kg., 1 láda utipodgyász 20, 1 láda czimbalom 107, 1 láda lakk 250, 1 láda gipszkép 9, 1 zsák üres zsák 22, 3 darab üres zsák 5 és fél és 1 darab női kerékpár 15 kg. súlyban.

— **Kivándorlók figyelmébe.** Egy *Geoglet* A. nevű kivándorlási ügynök a reklam minden eszközével csábítja a kivándorlókat a délamerikai San Paolo államba. Csábító felhívásában a többek közt ennek az államban a kormányára hivatkozik, amely az oda kivándorlóknak ingyenes hajójegyet és a tengeri utazás alatt teljes ellátást biztosít; oda megérkezve pedig ingyen földet, hazat és gazdasági felszerelést ad és egyáltalán gondoskodik a kivándorlókról. Ezzel szemben a belügyminiszter arról szerzett kétségtelen bizonyítékot, hogy ezekből a csábító ígéretek közül egy szó sem igaz. Az oda kivándorlókat ott nagy csalódás érte, amennyiben sem az ígért földet meg nem kapták, sem munkát nem találtak és a legnagyobb nyomorúságba jutottak. Felhívja tehát Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a törvényhatóságokat, hogy a lakosságot a legelterjedtebb módon és több ízben is figyelmeztessék arra, hogy a saját jól felfogott érdekében — a csábításoknak ne adjon hitelt. Utasítja egyszersmind a hatóságokat, hogy a jelzett, vagy más czég megbízottjának a kivándorlásra való csábítását akadályozzák meg.

Egy másik körröndeletben ugyancsak a

belügyminiszter értesíti a hatóságokat, hogy az április 18-án New-Yorkba érkezett «Carpathia» utasai közül az Északamerikai Egyesült-Államok hatóságai egy házaspárt, mert törvénytelen házasságban éltek, két férfit aggkori gyöngesség miatt, egyet, mert lopással vádoltak, egy gyermeket, mert szülők nélkül utazott és végül egy férfit, mert fertőző betegségben szenvedett, a bevándorlástól eltiltott. A belügyminiszter utasítja a hatóságokat, hogy az utelvelek kiállításánál a fentiek és az Egyesült-Államoknak az 1903. évi körrendeletben közölt törvényeinek figyelembevételével járjanak el.

— **Hajók forgalma.** Tegnap és ma a következő hajók érkeztek a fiumei kikötőbe: a «Cypria» angol gőzös Liverpoolból; a «Maria Valeria» Lloyd-gőzös Triesztből; a «Tonci» osztrák gőzös Brenóból és a «Tebe» Lloyd-gőzös Triesztből. — Elindult a «Maria Valeria» Lloyd-gőzös Calcuttaba s a «Buda II.» Adria-gőzös Szantosza.

— **Zendülés egy olasz hadihajón.** Rómából jelentik: Az «Umberto I.» cirkalonajó legénysége, melynek *Lucifero* Alfredo marchese a parancsnoka, Speziából Tarentbe menet súlyos fegyveresertést követett el. A gőzös Napolyban friss bust vett fel, de a legénységnek n.é. konzervhúst adtak ebédre, amit vonakodtak elfogadni és egy csónakról, amely a gőzshöz jött, gyümölcsöt vásároltak. A kapitány azonnal eltávolította a gyümölcsös csónakot, mire a legénység ektelen szitokban és lármában tört ki. Többen az ágyuk zárószereket a tengerbe dobtak. A kapitány erre a hajón ostromállapotot rendelt el és ilyen módon a lazongást elfojtotta.

— **Szélhámos ügynök.** A debreczeni rendőrség megkereste a helybeli rendőrséget, hogy tartóztassa le *Dezso* János 27 éves egyent, aki több rendbeli lopással és csalással van vádolva. *Dezso* középtermetű, kerek arcú, kékszemű fiatalember, serkedező barna bajuszsal. Jelenleg Fiumében tartozkodik, ügynökkösködéssel foglalkozik és valószínűleg hamis utlevéllel ki akar vándorolni Észak-Amerikába. A rendőrség keresi.

— **Partról kormányozható csónak.** Madridból jelentik, hogy Leonardo Torres Quevedo mérnök, annak a villamos készüléknek feltalálója, amelynek segítségével a motoros csónakokat a partról lehet irányítani, találmányát tökéletesítette és San-Sebastianban újabb kísérleteket folytatott, amelyeknél a királyi pár is jelen volt. A királyné a «Giralda» yachtról nézte a kísérleteket és Quevedo aszerint irányította a csónakot, amint a királyné kívánta. Eddig az volt a baja a készüléknek, hogy mihelyt az áram megszűnt, a csónak bizonytalan irányban folytatta útját, a tökéletesítés pedig abban áll, hogy az áram megszűnése után a csónak is megáll. Quevedo kijelentette, hogy feltalálta a torpedó és a víz alatt járó hajó partról való irányítását és hogy találmánya valóságos forradalmat fog előidézni a haditengerészetben.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség ma tartóztatta *Jugovich* Miklós 18 éves károlyvárosi, *Trbovecz* József 20 éves kraznii, *Fovicsics* Mihály 19 éves milánói, *Megykorak* János 27 éves kosternjaki, *Klemse* János 18 éves szmaricsi és *Furtan* Lipót 18 éves szmaricsi illetőségű napszamosokat csavargás miatt.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A köztárházi szövetkezetek** ügyében, amelyet a kormány törvényhozási uton ohajt rendezni, most folyik a szaktanácskozás a kereskedelemügyi minisztériumban a már elkészült törvényjavaslat felett. A tanácskozáson a fiumei kereskedelmi és iparkamara képviselőjében *Smoquina* A. F. titkár vesz részt.

+ **Az Angol osztrák bank új hajózási vállalata,** mely a román kikötőket a nyugat-európai kikötőkkel hozza összeköttesbe, *Atlantica* elnevezés alatt önálló rész-

vénytársaságot fog képezni és már a jövő tavasszal megkezdí működését. Több lap az új hajózási vállalatot kapcsolatba hozta a *Groedel Testvérek* céggel, azt állítván, hogy az Angol-osztrák bank hajózási társasága átveszi e cég hajóit. E hír a valóságnak nem felel meg, mivel az új alapításban a Groedel-cég semmiképpen érdekelve nincsen; a Groedel Testvérek cég továbbra is folytatja tengerhajózási üzletét négy év előtt épült modern gőzöseivel. Az Angol-osztrák bank hajózási vállalatának részvénytőkéje 4 millió koronában van megszabva, de ha a hajók beszerzése több pénzt igényelne, a többszükségletet elsőbbségi kötvények kibocsátása útján fogják beszerezni. A vállalat prosperitásának bizonyítékául felhozzák, hogy a fűreszárúknak a dunai kikötőkből a nyugat-európai kikötőkbe szállítása az 1900. évi 163,000 tonnáról 1905-ben 346,000 tonnára emelkedett. Ebben Ausztria és Magyarország 40%-kal vesz részt, de mivel az osztrák és magyar hajók faárak szállítására nincsenek berendezve, az elszállítás többnyire idegen lobogó alatt történik. Epp ily széles alapot nyújt az új hajózási vállalatnak a gabonaszállítás, mely évenként 2½ millió hektoliter gabonaneműeket juttat el a hollandi és angol kikötőkbe, míg viszont kikötőkből 1905-ben csupán Gaiaezra 350,000 méter-mázsza köszén szállított. Végül Románia importjában nagy összeggel szerepel az erc, érczárú, textil-, kézmű- és gyarmatáru behozatala.

+ **Norddeutscher Lloyd tőkeemelése.** Közöltük, hogy a Hamburg-Amerika Linie részvénytőkéjét már legközelebb 100 millió márkáról 120 millió márkára emeli fel. Ezt gyorsan fogja követni a bremi Norddeutscher Lloyd tőkeemelése, amit senki sem várt és amelynek bekövetkezését az igazgatóság az április havában megtartott közgyűlésen is tagadta. Most azonban már bizonyos, hogy *Norddeutscher Lloyd szintén felemeli alaptőkéjét 25 millió márkával*, úgy hogy a részvénytőke 125 millió márkára fog emelkedni. Miadkét tengerhajózási vállalat legutóbb 1902-ben emelte fel részvénytőkéjét és pedig a bremi akkor 20 millió márká értékű új részvényeket bocsátott ki, melyeket egy konzorcium 100, a régi részvényesek pedig 4½%-on vettek át. A Norddeutscher Lloyd a részvénytőkén kívül a következő tartalékalapokkal rendelkezik: rendes tartalék 455, felújítási alap 698, biztosítéki alap 1525 millió márká. A vállalat hajóparkja 112 tengeri hajóból áll, melyek érteke a felszerelésekkel együtt 15652 millió márkával van elkönyvelve. 1905-re a vállalat 7½% osztalékot fizetett, míg 1904-ben, a nagy versenyearc évében csak 2%-ot.

+ **Uj olasz-osztrák szállító-társaságok.** A «Fratelli Weisz» szállító-társaság Bregenzben és a «Societa Coloniale Italiana» Milánóban két új szállító-részvénytársaságot alapítottak. Az egyiket Trieszt székhellyel «Adriatica» cég alatt, a másikat «Transito Societa Italiana di Transporti» cég alatt Milánó székhellyel és fiókokkal Genuában és Velencében, melyek a Fratelli Weisz ottani telepeit fogják átvenni.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva 6 szám.* — *A m. kir. dohánygyártószékhelyén Piazza Elisabetta.* — *Capudi Romualdo* likőrüzletében, *Deák-Corso.* — *Devesovich Gio.* trafikban, *Riva Szápáry.* — *Barbis Gio.* trafikban, *Via Adamich és kiadóhivatalunkban* («Unio»-nyomda, *Riva Szápáry, Adria-palota.*)

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovacs Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
«Unio» könyvnyomdai műintézet.

Intelligens

magyar családból való okleveles tanítónő, ki már nevelőnő volt s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, nevelőnői állást keres. Felvilágosítással szolgál Schmidt Jakab ev. ref. lelkész ur, Via Risorta 342

Bor-eladás!

Természetes tiszta magyarországi és dalmáciai asztali boraim kitűnő minőségűit közvetlen a tisztelt fogyasztó közönséggel akarom megismertetni, ajánlom:

Szekszárdi 2 éves rizling literjét 44 fill.
Dalmáciai 2 „ fehér bor „ 40 „
„ pompás siller „ 36 „

Legkisebb vétel 30 liter, mely kívánatra költség nélkül házhoz küldetik és csupán a városi fogyasztási adó lesz külön felszámítva. Mintát komoly érdeklődők ingyen és bérmentve kapnak:

PAUK ÖDÖN
borkereskedő.
FIUME - Szabad kikötő - FIUME.
Telefon 470 szám.

Köresmárosok nagyobb vétel esetén külön árajánlatot kapnak.

Lakás.

Egy 5-6 szobás lakás kerestetik. — Czim a kiadóhivatalban.

„BELLEVUE“

vendéglő, kávéház és penzió
Cirquenicában

Közvetlenül a tenger mellett. szép terasszal s remek kilátással.
Elsőrendű magyar konyha.

Tiszta zamatos borok

Kőbányai polgári sör.

Szépen berendezett
szobák.

Teljes penzió igen olcsó áron.
A birquenicája érkező magyarok különös figyelmébe

Nevelőnő,

aki a magyar nyelven kívül az olasz, vagy az angol nyelvet bírja, 4 és 6 éves leánykához kerestetik.

Czim: Zieg, Sušak, Uskočka ulica 51/II.

Előfizetések és hirdetések

„A Tengerpart“

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry
czimzandók.

CANTRIDÁ

NAGY TENGERI FÜRDŐ.

Dendéglő árnyékos kertben. — Csinosan butorozott vendégszobák. — Villamos világítás. — Diz a fiume vízvezetékéből. — Kitűnő konyha és finom italok. — Diszterem ünnepélyek és bankettek részére.

Minden vasár- és ünnepnap katonazenekar hangversenyez. Villamossal a várostól negyedórányi távolság. Minden villamosnak összeköttetése van a fürdő omnibuszához.

Fürdő- és menetjegyek:

A várostól oda és vissza fürdővel együtt felnőtteknek 70 ml
gyermeknek 50 „
Giard. Publicotól oda és vissza fürdővel együtt felnőtteknek 60 „
gyermeknek 40 „

10 drb bérletjegy:

A várostól oda és vissza fürdővel felnőtteknek 6.— kor
gyermeknek 4.40 „
Giard. Publicotól „ „ „ „ felnőtteknek 5.— „
gyermeknek 3.— „

Jegyek a villamosvasut kalauzainál kaphatók.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

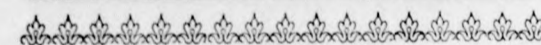
Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett Szigoru pontosság és kiváló szakértelem

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs- keményítőgyár részv.-társaság

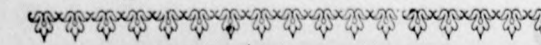
FIUME.

VÉDJEJY.

Különlegesség
fénykeményítő
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott az „Unio” könyvnyomdában Fiume, (Adria palota, Riva Szápary).

Leder S. czipőüzlete

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányu legkitűnőbb

férfi-, női- és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának (Gyár Budapest-Kőbánya).

fiumei főraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palaczkot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárusító helyek:

„Unione”-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Pro-lungato. — Schenk János „Fiumara”-kávéháza. — A „Salamon”-féle czukrászda, tulajdonos: Bardola V. — Rod. Tscheric fűszerüzlet a Fiumarán.

Mindenkor friss csapolás.

a „SORKO”-féle vendéglőben, a községi tak. pénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO”

„Adria” palota, FIUME palazzo „Adria”.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászathoz vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISE —

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

